

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KRAKOWIE**

RKR-411-4/12/BR- /12

Kraków, dn. 21 sierpnia 2012r.

DECYZJA CZĘŚCIOWA Nr RKR- 32 /2012

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz.331 ze zm.) oraz art. 104 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.) w związku z art. 83 ww. *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* i § 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. nr 107 poz. 887)

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko Gminie Biecz:

I Na podstawie art. 10 przywołanej na wstępie *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, **uznaje się za praktykę ograniczającą konkurencję** działania Gminy Biecz polegające na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Miasta i Gminy Biecz polegającego na narzucanie odbiorcom uciążliwych dla nich i przynoszących Gminie Biecz nieuzasadnione korzyści warunków podłączenia do sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej, w świetle których odbiorcy są zobowiązani do wykonania na własny koszt części robót nie stanowiących - co do zakresu - prac związanych z budową przyłącza, o którym mowa w art. 2 pkt 5 i 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (t.j. Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858 ze zm.), tj.:

- wykonania fragmentu sieci wodociągowej od granicy nieruchomości do miejsca włączenia oraz włączenia do sieci wodociągowej,
- wykonania fragmentu sieci kanalizacyjnej od granicy nieruchomości do miejsca włączenia oraz włączenia do sieci kanalizacyjnej,

co stanowi naruszenie art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ww. *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*

oraz nakazuje się zaniechania stosowania ww. praktyki

II Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 ww. *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* **nakłada się** na Gminę Biecz **karę pieniężną** płatną do budżetu Państwa w wysokości **4 517 zł** (cztery tysiące pięćset siedemnaście złotych) za naruszenie art. 9 ust. 1 i art. 9 ust. 2 pkt 6 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, o którym mowa w pkt I sentencji niniejszej decyzji.

III Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* obciąża się Gminę Biecz kosztami niniejszego postępowania oraz zobowiązuje się do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie **84,00 PLN** (słownie: osiemdziesiąt cztery złote).

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Krakowie (zwany dalej: „Prezesem UOKiK”), przeprowadził postępowanie wyjaśniające mające na celu ustalenie stosowanych na terenie Gminy Biecz zasad zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Uwzględniając ustalenia poczynione w toku postępowania wyjaśniającego, postanowieniem nr RKR-75/2012 z dnia 5 marca 2012 r., Prezes UOKiK wszczął postępowanie antymonopolowe przeciwko Gminie Biecz pod zarzutem nadużywania przez Gminę Biecz pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Miasta i Gminy Biecz polegającego na:

1. narzucaniu odbiorcom uciążliwych dla nich i przynoszących Gminie Biecz nieuzasadnione korzyści warunków podłączenia do sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej, w świetle których odbiorcy są zobowiązani do wykonania na własny koszt części robót nie stanowiących - co do zakresu - prac związanych z budową przyłącza, o którym mowa w art. 2 pkt 5 i 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (t.j. Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858 ze zm.), tj.:

- wykonania fragmentu sieci wodociągowej od granicy nieruchomości do miejsca włączenia oraz włączenia do sieci wodociągowej,
- wykonania fragmentu sieci kanalizacyjnej od granicy nieruchomości do miejsca włączenia oraz włączenia do sieci kanalizacyjnej,

- co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

2. narzucaniu odbiorcom uciążliwych warunków umów o świadczenie usług dostawy wody i odprowadzania ścieków przynoszących Gminie Biecz nieuzasadnione korzyści w drodze posługiwania się w ich treści postanowieniami umownymi, zgodnie z którymi:

„Zakład nie ponosi odpowiedzialności za ograniczenie albo wstrzymanie dostaw wody wywołane:

brakiem wody w ujęciu

zanieczyszczeniem wody w ujęciu w sposób niebezpieczny dla zdrowia i życia,

potrzebą zwiększenia odpływu wody do hydrantów pożarowych”

- co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z art. 104 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.) – zwanej dalej K.p.a. decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji.

Prezes UOKiK działając stosownie do art. 104 § 2 K.p.a., w związku z art. 83 ww. *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* w przedmiotowej decyzji rozstrzygnął sprawę co do części, tj. zarzutu określonego w pkt 1 postanowienia o wszczęciu postępowania antymonopolowego.

Zgodnie z doktryną decyzje rozstrzygające sprawę co do jej istoty w całości i decyzje rozstrzygające sprawę co do jej istoty w części są decyzjami merytorycznymi. K.p.a. w przepisie art. 104 § 2 przewiduje wydanie decyzji częściowej, nie określa żadnych przesłanek dopuszczalności wydania decyzji częściowej. Należy w związku z tym przyjąć, że dopuszczalność wydania decyzji częściowej wiąże się z charakterem przedmiotu

postępowania, który może być w tym sensie podzielny, że *"możliwe będzie rozstrzygnięcie kolejno co do istoty o kilku elementach składających się na całe uprawnienie lub obowiązki"*. Zgodnie z zasadą prawdy materialnej decyzja częściowa może być wydana wówczas, gdy część sprawy została dostatecznie wyjaśniona i jest tego rodzaju, że może być przedmiotem odrębnego rozstrzygnięcia (tak: A. Wróbel, Komentarz do art. 104 kodeksu postępowania administracyjnego, LEX el./2012 i J. Borkowski Komentarz, 1996, s. 454).

Zarzut określony w pkt 2 postanowienia o wszczęciu postępowania antymonopolowego zostanie rozstrzygnięty w odrębnej decyzji częściowej.

Postanowieniem Nr RKR-76/2012 z dnia 5 marca 2012 r. zaliczono w poczet postępowania antymonopolowego informacje i dokumenty uzyskane w uprzednio przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym pod sygnaturą RKR-400-12/11/BR.

Gmina Biecz ustosunkowując się do zawiadomienia o wszczęciu postępowania antymonopolowego (pismo z dnia 20 marca 2012 r. znak RMKEIOŚ.7030.2.1.2011 uzupełnione pismem z dnia 22 marca 2012 r. znak RM RMKEIOŚ.7030.2.2.2011 wraz z załącznikami) wskazała, że sytuacje, w przypadku których przyszły odbiorca usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków budował na własny koszt fragment sieci od granicy nieruchomości do miejsca włączenia występowała sporadycznie. W latach 2011-2012 były to 2 przypadki dotyczące przyłączy wodociągowych i 22 dotyczące przyłączy kanalizacyjnych.

Ponadto, jak wyjaśniła Gmina Biecz, przyjmuje ona (Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu jako administrator sieci) wybudowane odcinki poza granicami nieruchomości gruntowej na własność w zamian za obowiązek utrzymania tych odcinków (awarie, remonty, konserwacje).

Gmina wystąpiła także o przesłuchanie Dyrektora Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu na okoliczność zasad dokonywania przyłączenia i budowy odcinków sieci.

Jednakże ze względu na fakt, iż Dyrektor złożył pisemnie, bardzo szczegółowe, wyjaśnienia dotyczące przedmiotowych kwestii, Prezes UOKiK odstąpił od przesłuchania świadka (pismo z dnia 19 marca 2012 r. nr 31/3/2012- załącznik do pisma Gminy z dnia 22 marca 2012 r. znak RM RMKEIOŚ.7030.2.2.2011).

W wyżej wskazanym piśmie Dyrektor Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu wyjaśnił, iż od początku 2011 r. do 16 marca 2012 r. do sieci wodociągowej na terenie Gminy Biecz przyłączyło się 2 odbiorców, a łączna długość sieci od granicy nieruchomości gruntowej do miejsca włączenia w tych przypadkach wyniosła 5 mb.

W przypadku sieci kanalizacyjnej podłączyło się 22 odbiorców, przy czym w 14 przypadkach odbiorcy wykonali na własny koszt fragment sieci na łączną długość 97 mb. Jak wskazał Dyrektor Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu odcinki poza granicami nieruchomości gruntowej odbiorcy budowane były przez przyszłego odbiorcę po wyrażeniu przez niego zgody na pokrycie kosztów budowy tego fragmentu.

Następnie Gmina Biecz przejmowała odcinki znajdujące się poza granicami nieruchomości na swoją własność przyjmując równocześnie obowiązek ich utrzymania, konserwacji i usuwania awarii.

W toku postępowania antymonopolowego Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Na terenie Gminy Biecz działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w imieniu Gmin Biecz prowadzi Zakład Budżetowy

Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu działający w formie zakładu budżetowego (pismo Gminy Biecz z dnia 18 lipca 2011 r. znak RMKEIOŚ.7030.2.2011).

Uchwałą Nr XXIX/266/2006 Rady Miejskiej w Bieczu z dnia 14 czerwca 2006 r. uchwalony został Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Biecz (załącznik do pisma Gminy Biecz z dnia 18 lipca 2011 r. znak RMKEIOŚ.7030.2.2011).

Zgodnie z § 9 ww. Regulaminu „na pisemny wniosek odbiorcy Zakład zobowiązany jest określić warunki techniczne dostarczania wody”.

Stosownie do § 13 „podpisanie umowy z odbiorcą usług następuje po uprzednim złożeniu przez niego pisemnego wniosku”.

W przypadku odbioru ścieków – zgodnie z § 31.3 Regulaminu - „Zakład ma obowiązek wydać warunki techniczne niezbędne do podłączenia sieci kanalizacyjnej będącej w eksploatacji Zakładu”.

„Na pisemny wniosek zainteresowanego Zakład określi warunki techniczne budowy przyłącza kanalizacyjnego” - § 37 Regulaminu.

Stosownie do § 42 „podpisanie umowy następuje po uprzednim złożeniu przez dostawcę ścieków pisemnego wniosku”.

Uruchomienie przyłącza wodociągowego – zgodnie z § 10.2 Regulaminu - następuje poprzez otwarcie zasuwy.

Stosownie do § 41.2 Regulaminu - realizacja prac związanych z wykonaniem nowego przyłącza kanalizacyjnego odbywa się na koszt dostawcy ścieków w oparciu o wydane warunki techniczne po uzyskaniu ewentualnej zgody zarządcy drogi na zajęcie pasa drogowego.

Nowy Odbiorca, aby przyłączyć się do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej musi na wstępie wystąpić do Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu o wydanie warunków przyłączenia. Podpisywana jest z nim Umowa o przyłączenie.

Gmina Biecz przedłożyła jako załączniki do pism z dnia 9 września 2011 r. pismo znak RMKEIOŚ.7030.2.2011 wzorzec:

- „Umowy o przyłączenie do sieci kanalizacyjnej”,
- „Umowy o przyłączenie do sieci kanalizacyjnej”
- „Umowy o przyłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej”.

Zgodnie z zapisem § 1 ust. 1 „Umowy o przyłączenie do sieci kanalizacyjnej” umowa zostaje zawarta na podstawie wydanych warunków przyłączenia stanowiących załącznik do umowy.

W § 1 ust. 5 tej umowy znajduje się zapis, że granicą własności stron będą przyłącza kanalizacji sanitarnej – pierwsza studzienka na przykanaliku w granicy nieruchomości.

Zgodnie z zapisem § 2 ust. 3 tej umowy przyszły odbiorca zobowiązuje się do realizacji przyłącza na własny koszt zgodnie z warunkami technicznymi wydanymi przez Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu.

W przypadku „Umowy o przyłączenie do sieci wodociągowej” w § 1 ust. 1 znalazł się zapis, że umowa zostaje zawarta na podstawie wydanych warunków przyłączenia stanowiących załącznik do umowy.

Zgodnie z § 1 ust. 5 tej umowy granicą własności stron będzie zawór za wodomierzem głównym.

Stosownie do zapisu § 1 ust. 1 „Umowy o przyłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej” umowa zostaje zawarta na podstawie wydanych warunków przyłączenia stanowiących załącznik do umowy.

W § 1 ust. 5 tej umowy znajduje się zapis, że granicą własności stron będą:

- przyłącza wodociągowego – zawór za wodomierzem głównym,

- przyłącza kanalizacji sanitarnej – pierwsza studzienka na przykanaliku w granicy nieruchomości.

Po otrzymaniu warunków przyłączenia i podpisaniu Umowy o przyłączenie przyszły odbiorca wybiera dowolnego wykonawcę i na własny koszt projektuje i wykonuje przyłącze.

Włączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Biecz wykonuje na zlecenie odbiorcy wykonawca przyłącza. Po wykonaniu przyłącza odbiorca zgłasza ten fakt do Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu. Zakład dokonuje wówczas odbioru przyłącza.

Po odbiorze przyłącza przez Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu (prawidłowości wykonania przyłącza i włączenia – zgodnie z wydanymi warunkami technicznymi) odbiorca występuje z wnioskiem o zawarcie umowy na świadczenie usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków (str. 1 pisma Gminy Biecz z dnia 18 lipca 2011 r. znak RMKEiOŚ.7030.2.2011).

Na terenie Gminy Biecz - jak oświadczyła Gmina na str. 3 pisma z dnia 18 lipca 2011 r. znak RMKEiOŚ.7030.2.2011 – przyszły odbiorca usługi zbiorowego odprowadzania ścieków chcąc przyłączyć się do sieci kanalizacyjnej zobowiązany jest wykonać na własny koszt odcinek od wewnętrznej sieci kanalizacyjnej w budynku do sieci kanalizacyjnej znajdującej się w granicy nieruchomości lub poza nią bez względu na fakt, czy na terenie jego nieruchomości znajduje się studzienka kanalizacyjna. Jest to określone w warunkach przyłączenia.

Gmina Biecz nie potrafiła wskazać jaka część sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta i Gminy Biecz przebiega poza granicami nieruchomości gruntowej odbiorców. Nie wskazała również na jakiej części nieruchomości znajdują się studzienki kanalizacyjne.

Identycznie jeżeli chodzi o zakres budowy wykonywany na koszt przyszłego odbiorcy – jak oświadczyła Gmina w tym samym piśmie - sytuacja przedstawia się w przypadku sieci wodociągowej.

Dodatkowo, jak wyjaśniła Gmina Biecz w pkt 7 pisma z dnia 14 listopada 2011 r. znak RMKEiOŚ 7030.2.2011, przyłącze wodociągowe na odcinku od sieci wodociągowej do zaworu głównego oraz przyłącze kanalizacyjne od sieci do ostatniej studzienki w posesji odbiorcy w chwili podpisania umowy z Zakładem Budżetowym Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu staje się własnością Zakładu. Zakład w związku z powyższym ponosi koszty utrzymania przyłącza, koszty napraw. Nie jest w tym zakresie podpisywana żadna dodatkowa umowa poza umową o przyłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz umową o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.

Tak więc – jak wskazała Gmina Biecz – odbiorca nie ponosi kosztów usunięcia awarii na przyłączy wodociągowym, które leży poza granicą jego nieruchomości, a na przyłączy kanalizacyjnym od studzienki kanalizacyjnej na terenie nieruchomości odbiorcy do miejsca włączenia. Odbiorca ponosi jedynie koszty usunięcia awarii przyłączy w części pozostającej jego własnością, tj. za studzienką kanalizacyjną w przypadku kanalizacji lub za wodomierzem głównym w przypadku wodociągów w kierunku instalacji wewnętrznej.

A zatem zgodnie z warunkami technicznymi wydawanymi przez Gminę Biecz za pośrednictwem Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu przyszły odbiorca usług zbiorowego odprowadzania ścieków buduje na własny koszt odcinek przewodu kanalizacyjnego od instalacji wewnętrznej w budynku do miejsca włączenia do sieci głównej oraz dokonuje na własny koszt włączenia do tej sieci kanalizacyjnej.

Na etapie podpisywania „Umowy o przyłączenie do sieci kanalizacyjnej” nieodpłatnie przekazuje na własność Gminie Biecz - Zakładowi Budżetowemu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu wybudowany na własny koszt odcinek od pierwszej studzienki

kanalizacyjnej licząc od strony budynku, znajdującej się w granicy nieruchomości gruntowej odbiorcy do miejsca włączenia do sieci głównej wraz z włączeniem.

W przypadku odbiorcy zbiorowego zaopatrzenia w wodę buduje on na własny koszt zgodnie z warunkami technicznymi wydawanymi przez Gminę Biecz za pośrednictwem Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu odcinek przewodu od instalacji wewnętrznej w budynku do miejsca włączenia do sieci głównej oraz dokonuje na własny koszt włączenia do tej sieci wodociągowej.

Podpisując „Umowę o przyłączenie do sieci wodociągowej” nieodpłatnie przekazuje na własność Gminie Biecz - Zakładowi Budżetowemu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu wybudowany na własny koszt odcinek od zaworu za wodomierzem głównym, znajdującym się w granicy nieruchomości gruntowej odbiorcy do miejsca włączenia do sieci głównej wraz z włączeniem do sieci wodociągowej.

Taki opis działania potwierdziła Gmina Biecz w pkt 7 pisma z dnia 14 listopada 2011 r. znak RMKEiOŚ 7030.2.2011.

Po wszczęciu postępowania antymonopolowego Dyrektor Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu w piśmie z dnia 19 marca 2012 r. nr 31/3/2012 stanowiącym załącznik do pisma Gminy z dnia 22 marca 2012 r. znak RMKEiOŚ.7030.2.2.2011 wskazał, że odcinki od studzienki do miejsca włączenia lub w przypadku przyłącza wodociągowego od granicy nieruchomości do miejsca włączenia budowane były przez przyszłych odbiorców w przypadku wyrażenia przez nich na to zgody.

Jak wskazała Gmina Biecz w piśmie z dnia 23 kwietnia 2012 r. znak RMKEiOŚ.7030.2.2011 przyszli odbiorcy przed wydaniem warunków przyłączenia do sieci w drodze ustnych ustaleń byli informowani o możliwości i terminach włączenia do sieci. W związku z powyższym to odbiorcy chcąc się jak najszybciej podłączyć do sieci występowali z inicjatywą budowy części przewodów nie będących przyłączami. Dopiero po dokonaniu ustaleń odnośnie zakresu prac wykonywanych na własny koszt przez przyszłego odbiorcę wydawane były przyszłym odbiorcom warunki techniczne przyłączenia.

Na potwierdzenie tego faktu Gmina Biecz przedłożyła 5 oświadczeń odbiorców podłączonych do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej w okresie od roku 2009 do 2012. Oświadczenia bez względu na datę wydania warunków podłączenia podpisane zostały w kwietniu 2012 r.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez osoby, które złożyły oświadczenia, w każdym przypadku sytuacja przedstawiała się nieco inaczej:

- w przypadku osoby, której warunki przyłączenia do sieci wodociągowej wydane zostały w roku 2012 została ona poinformowana o długim okresie oczekiwania na przyłączenie do sieci wodociągowej w przypadku nie poniesienia przez nią kosztów budowy odcinka przewodu poza granicą nieruchomości. Osoba ta wyraziła zgodę na oddanie wybudowanego odcinka w administrowanie Gminie. Odbiorca ten nie wskazał, aby był przez Gminę informowany, iż stosownie do art. 49 § 2 Kodeksu cywilnego lub art. 31 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, i jest ich właścicielem, może żądać, aby przedsiębiorca, który przyłączył urządzenia do swojej sieci, nabył ich własność za odpowiednim wynagrodzeniem.
- Osoby, którym warunki przyłączenia zostały wydane w roku 2009 nie zostały poinformowane, że zgodnie z przepisami mają wybudować jedynie przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne. Ponadto osobom tym Gmina Biecz - Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu odmówiła podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wskazując, że nie zostaną one nigdy podłączone do sieci, jeżeli nie wybudują na własny koszt przewodu poza granicą nieruchomości

gruntowej i nie dokonają włączenia do sieci na własny koszt. Odbiorcy Ci nie zostali również poinformowani, że stosownie do art. 49 § 2 Kodeksu cywilnego lub art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, i jest ich właścicielem, może żądać, aby przedsiębiorca, który przyłączył urządzenia do swojej sieci, nabył ich własność za odpowiednim wynagrodzeniem.

- Odbiorca, który podpisał umowę o podłączenie w czerwcu roku 2011 wskazał, że z własnej woli wybudował odcinek przewodu nie będący przyłączem. Został poinformowany, że nastąpi zwrot kosztów za wybudowanie odcinka przewodu. Do dnia 21 maja 2012 r. zwrot kosztów nie nastąpił.
- Osoby, które podpisały umowę o przyłączenie w roku 2010 zostały poinformowane, że zobowiązane są - mimo istnienia studzienki kanalizacyjnej na terenie ich nieruchomości – do wybudowania odcinka przewodu do miejsca włączenia do sieci kanalizacyjnej i dokonania włączenia. Równocześnie osoby te otrzymały warunek, że jeżeli nie pokryją kosztów budowy odcinków nie będących przyłączami to nie zostaną włączeni do sieci. Nie został wskazany termin włączenia.

Żaden z odbiorców nie wskazał żeby był informowany o fakcie, że wykonanie włączenia do sieci (wcinki) nie należy do jego obowiązków.

Gmina Biecz w dniu 20 marca 2012 r. złożyła oświadczenie, że dochody z majątku Gminy w roku 2011 wyniosły 895 668 zł, a pozostałe dochody 1 210 365 zł. Dla potwierdzenia danych przekazała sprawozdanie Rb-27s „Roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego”.

W dniu 16 lipca 2012 r. Gmina została zawiadomiona o zakończeniu zbierania materiału dowodowego i możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy. Strona skorzystała/nie skorzystała z możliwości zapoznania się z aktami.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Interes publiczny

W pierwszej kolejności konieczne jest stwierdzenie, że niniejsza sprawa ma charakter antymonopolowy, a zatem, iż w jej okolicznościach doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego.

Art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ogranicza zastosowanie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wyłącznie do podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w ustawie jest zatem, aby działania przedsiębiorców – którym zarzucono naruszenie jej przepisów – stanowiły potencjalne zagrożenie interesu publicznego, nie zaś jednostki lub grupy.

Takie stanowisko konsekwentnie prezentuje Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W wyroku z dnia 27 czerwca 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 92/00) Sąd stwierdził, że *interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. W każdej sprawie winien on być ustalony i konkretyzowany co do swych wymagań. Organ administracji – Prezes Urzędu winien być w toku postępowania i przy wydawaniu decyzji rzecznikiem tego interesu, albowiem wynika to z jego zadań w strukturze administracji publicznej – art. 7 k.p.a. Publiczny znaczy dotyczący ogółu, dotyczący ogółu a nie jednostki, czy też określonej grupy.*

A zatem podstawą do zastosowania przez Prezesa Urzędu przepisów ustawy antymonopolowej winno być uprzednie stwierdzenie, że został naruszony interes publicznoprawny, a nie interes prawny jednostki czy też grupy”.

Podobnie na temat interesu publicznego Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wypowiedział się w wielu innych wyrokach, np. z dnia 30 maja 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 80/00), z dnia 4 lipca 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 108/00), z dnia 6 czerwca 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 78/00).

Powyższe stanowisko znalazło również potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 maja 2001 r. (sygn. akt I CKN 1217/98) stwierdził, że *„ustawa antymonopolowa ma charakter publicznoprawny. Ingeruje, gdy w wyniku pewnych ogólnych zjawisk zagrożona jest sama instytucja konkurencji”*. W uzasadnieniu wyroku z dnia 26 lutego 2004 r. (sygn. akt III SK 2/04) Sąd Najwyższy dodał, iż naruszenie indywidualnego interesu (w powołanym wyroku – konsumenta), nie wyklucza dopuszczalności równoczesnego uznania, że dochodzi do naruszenia publicznego zbiorowego interesu, jeżeli indywidualne pogwałcenie przepisów ustawy mogłoby w jakikolwiek sposób prowadzić do ustanowienia lub utrwalenia monopolistycznych praktyk rynkowych, które wywołują skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Również w uzasadnieniu wyroku z dnia 24 lipca 2003 r. (sygn. akt I CKN 496/01) Sąd Najwyższy zajął się tą kwestią i stwierdził, iż *„przy dokonywaniu oceny, czy doszło do naruszenia lub zagrożenia zasady wolnej konkurencji na rynku relewantnym, nie można poprzestać na zbadaniu sytuacji ewentualnego pokrzywdzenia bezpośrednich kontrahentów przedsiębiorcy dominującego na tym rynku. Potrzebne jest tu spojrzenie szersze, uwzględniające także to, w jaki sposób działania powodowego Przedsiębiorstwa odbijają się na interesach członków Spółdzielni, dotkniętych pośrednio działaniem powoda.(...) przy prawidłowo ustalonym rynku relewantnym, którym jest lokalny rynek zaopatrzenia w energię cieplną, działania powoda naruszają interes o charakterze ogólniejszym - publicznoprawnym...”*.

Z kolei w wyroku z dnia 5 czerwca 2008 r. (sygn. akt III SK 40/07) Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że *„ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów chroni istnienie mechanizmu konkurencji, jako optymalnego sposobu podziału dóbr w społecznej gospodarce rynkowej, zatem każde działanie wymierzone w ten mechanizm, godzi w interes publiczny”*.

Przedmiotowe postępowanie podjęte zostało w interesie publicznym. Kwestionowane zasady prowadzenia przez Gminę Biecz działalności zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w zakresie zasad podłączania do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej stosowane były w sposób powszechny. Tym samym praktyki te wymierzone były w każdego aktualnego i przeszłego odbiorcę zainteresowanego korzystaniem z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i/lub zbiorowego odprowadzania ścieków. Przyjąć należy, że oceniane praktyki dotyczyły zarówno przedsiębiorców, jak i konsumentów – tj. osób fizycznych dokonujących czynności prawnych niezwiązanych bezpośrednio z ich działalnością gospodarczą lub zawodową.

Wobec powyższego, uznać należy za udowodnione, iż w niniejszej sprawie doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego.

Strona postępowania antymonopolowego

Postępowanie prowadzone jest z urzędu.

Stosownie do treści art. 4 pkt 1 lit. a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pod pojęciem przedsiębiorcy rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie

działalności gospodarczej a także: osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. *o swobodzie działalności gospodarczej* (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r., Nr 155, poz. 1095 ze zm.), pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą (art. 4 ust. 1 ww. ustawy). Właściwa dla przedsiębiorcy działalność gospodarcza to zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (art. 2 ww. ustawy).

Gmina, jest jednostką samorządu terytorialnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 ze zm.) - zwanej dalej „*ustawą o samorządzie gminnym*”, posiadającą osobowość prawną. Do zadań własnych gminy należy w szczególności zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty wynikających z art. 7 tej ustawy, w tym między innymi z zakresu wodociągów i zaopatrzenia w wodę oraz kanalizacji (art. 7 ust. 1 pkt 3).

Ponadto art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (Dz.U. 2006r. Nr 123, poz. 858 ze zm.) – zwanej dalej „*ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu*” – stanowi, że zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy.

Gmina Biecz świadczy usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków poprzez Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu działający w formie zakładu budżetowego (pismo Gminy Biecz z dnia 18 lipca 2011 r. znak RMKEIOŚ.7030.2.2011).

Biorąc pod uwagę, iż zadania własne gminy są traktowane jako zadania o charakterze użyteczności publicznej, należy przyjąć, iż wskazana powyżej działalność Gminy Biecz w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków polega na świadczeniu usług o charakterze użyteczności publicznej.

Tak więc Gmina Biecz posiada przymiot przedsiębiorcy w rozumieniu cytowanego wyżej art. 4 pkt 1 a) *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*. Przy wykonywaniu za pośrednictwem swojej jednostki organizacyjnej – Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu opisanego wyżej działalności Gmina Biecz podlega zatem rygorom prawa antymonopolowego, a więc jej działania podlegają ocenie w aspekcie zakazów stosowania praktyk ograniczających konkurencję.

Zarówno orzecznictwo Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jak i doktryna zgodnie uznają, że do działalności publicznej gminy w zakresie zaspokajania potrzeb wspólnoty, o których mowa w art. 7 ust. 1 *ustawy o samorządzie gminnym* - o ile wywołuje skutki praktyk monopolistycznych - ustawa antymonopolowa ma zastosowanie (tak: St. Gronowski „Ustawa antymonopolowa. Komentarz” CH BECK 1996 s. 37 i nast. oraz E. Modzelewska-Wąchal „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz” Twigger 2002, str. 34 i nast.).

Stosownie do stanowiska Sądu Najwyższego (tak: wyrok z dnia 25 kwietnia 1996r. sygn. akt III CZP 34/96) zakład budżetowy gminy nie posiada zdolności sądowej w postępowaniu przed sądem gospodarczym, a zatem legitymacja bierna w niniejszym postępowaniu przysługuje wyłącznie Gminie Biecz.

Tak więc do Gminy Biecz, jako przedsiębiorcy, znajdują zastosowanie przepisy *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Rynek właściwy

Istotą praktyk ograniczających konkurencję, określonych w art. 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. W związku z powyższym Prezes UOKiK winien na wstępie ustalić rynek właściwy w danej sprawie, a następnie określić siłę rynkową jego uczestników.

Rynek właściwy – stosownie do definicji zawartej w art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów - to rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji.

Rynek w ujęciu produktowym odnosi się do wszystkich towarów jednego rodzaju, które poprzez szczególne właściwości, w szczególności zaś przeznaczenie, użyteczność i cenę odróżniają się od innych towarów w taki sposób, że nie istnieje możliwość dowolnej ich zmiany. Rynek ten tworzą towary, które z punktu widzenia nabywcy charakteryzują się substytucyjnością.

Pod pojęciem towar – zgodnie z art. 4 pkt 7 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* - rozumie się rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane.

Gmina Biecz za pośrednictwem swojego zakładu budżetowego prowadzi działalność polegającą na świadczeniu usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Miasta i Gminy Biecz. Przedmiotowe usługi nie posiadają substytutów, a Gmina Biecz – prowadząc działalność w powyższym zakresie na wskazanym obszarze – nie spotyka się z żadną konkurencją. Brak jest na terenie objętym jej działalnością przedsiębiorców oferujących towary służące zaspokajaniu zbiorowych potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę i kanalizacji, zamienne względem usług świadczonych w tym zakresie przez Gminę. Wynika to z uwarunkowań zarówno o charakterze prawnym, jak i technologicznym, i organizacyjnym, gdyż świadczenie usług wodociągowych i kanalizacyjnych wymaga dysponowania odpowiednią infrastrukturą techniczną, co stwarza istotną barierę kosztową dla podjęcia działalności w tej dziedzinie. Z powyższych względów uznać należy, iż rodzaj działalności prowadzonej przez Gminę Biecz w omawianym zakresie oraz jej zasięg geograficzny wyznaczają w niniejszej sprawie wymiar produktowy i terytorialny rynku właściwego, o którym mowa w art. 4 pkt 9 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Rynkiem właściwym w ujęciu produktowym jest wobec powyższego rynek usług polegających na dostarczaniu wody za pośrednictwem sieci wodociągowej i odprowadzaniu ścieków za pośrednictwem sieci kanalizacyjnej. Z tym rynkiem produktowym mamy do czynienia – mając na uwadze przepisy *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* i uchwalonego na jej podstawie *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków* – od chwili wystąpienia przyszłego odbiorcy do przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego o wydanie warunków przyłączenia.

Natomiast pod względem geograficznym – z uwagi na technologię dostarczania wody i odprowadzania ścieków – zakres rynku właściwego wyznacza zasięg istniejącej sieci

wodociągowej i kanalizacyjnej eksploatowanej przez Gminę Biecz, za pomocą której świadczy ona swoje usługi.

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę - zgodnie z art. 2 pkt 21 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* - jest to działalność polegająca na ujmowaniu, uzdatnianiu i dostarczaniu wody prowadzona przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne.

Zbiorowe odprowadzanie ścieków natomiast zgodnie z art. 2 pkt 20 ww. ustawy to działalność polegająca na odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków prowadzona przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że cały proces mający na celu rozpoczęcie świadczenia usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków odbywa się na rynku właściwym w ujęciu produktowym – zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

W przedmiotowej sprawie rynkiem właściwym w ujęciu geograficznym jest obszar Miasta i Gminy Biecz.

Pozycja dominująca

Art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera bezwzględny zakaz nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym.

Aby zatem działania przedsiębiorcy zakwalifikować jako jedną z wymienionych w art. 9 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* praktyk ograniczających konkurencję, należy uprzednio dowieść, że przedsiębiorca ten pozycję dominującą na rynku właściwym posiada.

Przez pozycję dominującą – zgodnie z treścią art. 4 pkt. 10 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* - rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów. Domniemywa się, że przedsiębiorca posiada pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Odbiorcy i przyszli odbiorcy wody i dostawcy ścieków z terenu Miasta i Gminy Biecz - poza usługami zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków świadczonymi przez Gminę - nie mają alternatywnego źródła zaopatrzenia.

Aby nowe źródło zaopatrzenia mogło być uznane za alternatywne w stosunku do posiadanych musi spełniać wymóg natychmiastowej dostępności bez ponoszenia nakładów inwestycyjnych (tak wyrok SOKiK z dnia 31 maja 2000 r., sygn. akt XVII Ama 44/00). Takie źródło dostaw wody i odprowadzania ścieków na terenie Miasta i Gminy Biecz nie występuje.

Ponadto należy zaznaczyć, że usługa zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków nie posiada substytutów.

W analizowanej sprawie nowy Odbiorca, aby przyłączyć się do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej musi wystąpić do Gminy Biecz - Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu o wydanie warunków przyłączenia.

Podpisywana jest ponadto z przyszłym odbiorcą Umowa o przyłączenie do sieci, której integralną część stanowią warunki techniczne określone przez Gminę.

Gmina Biecz przedłożyła jako załączniki do pism z dnia 9 września 2011 r. pismo znak RMKEIOŚ.7030.2.2011 wzorzec „Umowy o przyłączenie do sieci kanalizacyjnej”, wzorzec „Umowy o przyłączenie do sieci wodociągowej” i wzorzec „Umowy o przyłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej”.

Zgodnie z zapisem § 1 ust. 1 każdego z ww. wzorców umów umowa zostaje zawarta na podstawie wydanych warunków przyłączenia stanowiących załącznik do umowy.

Po zakończeniu budowy odcinków przewodu od instalacji wewnętrznej w budynku do miejsca włączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz dokonaniu włączenia następuje odbiór prac przez Gminę Biecz - Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu.

Dopiero z chwilą dokonania przez Gminę Biecz - Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu odbioru przyłącza pod kątem zgodności z wydanymi warunkami technicznymi i prawidłowości wykonania przyłącza przyszły odbiorca może wystąpić z wnioskiem o zawarcie umowy na świadczenie usług dostawy wody i/lub odprowadzania ścieków.

W sprawie będącej przedmiotem niniejszego postępowania zostało zatem udowodnione, że Gmina Biecz zajmuje pozycję dominującą na rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków obejmującym teren Miasta i Gminy Biecz. Jest bowiem wyłącznym dostawcą usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków na tym obszarze i wyłącznym decydem na etapie przyłączania do sieci przyszłych odbiorców - za pośrednictwem swojego zakładu budżetowego- o warunkach podłączenia (w tym zakresie prac jakie winien wykonać przyszły odbiorca i terminie przyłączenia).

Na wyznaczonym wyżej rynku właściwym Gmina Biecz nie spotyka się z żadną konkurencją w związku z czym zajmuje niekwestionowaną pozycję dominującą. Posiada więc na tym rynku siłę ekonomiczną, przy użyciu której może zapobiegać nie tylko efektywnej konkurencji, ale i działać w dużym stopniu niezależnie od zachowania swych kontrahentów.

Mając powyższe na uwadze uznać należy za udowodnione, iż Gmina Biecz posiada pozycję dominującą na rynku właściwym zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Miasta i Gminy Biecz.

Nadużywanie pozycji dominującej

Art. 9 ust. 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* stanowi, iż „zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym”.

Przykłady nadużywania pozycji dominującej ustawodawca zdefiniował w art. 9 ust. 2 pkt 1-7 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Ad I sentencji decyzji

Art. 9 ust. 2 pkt 6 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* stanowi, iż „nadużywanie pozycji dominującej polega w szczególności na narzucaniu przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści”.

Dla stwierdzenia praktyki ograniczającej konkurencję będącej przedmiotem powyższego zarzutu – mając na uwadze, wcześniejsze udowodnienie posiadania przez Gminę Biecz pozycji dominującej na rynku właściwym - niezbędne jest wykazanie spełnienia przez Gminę Biecz trzech przesłanek wynikających bezpośrednio z art. 9 ust. 2 pkt 6 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, tj. ustalenia, czy:

- przedsiębiorca narzuca określone warunki umów,
- narzucane warunki umów mają uciążliwy charakter,
- narzucane warunki umów przynoszą narzucającemu je przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści.

Narzucanie uciążliwych warunków umów

Narzucanie uciążliwych warunków umów jest jednym z przejawów nadużywania pozycji dominującej. Ma miejsce wówczas, gdy dominant - wykorzystując posiadaną siłę rynkową i sytuację przymusową kontrahentów, wynikającą z braku rzeczywistych alternatyw zaopatrzenia na rynku - wymusza na nich określone zachowania.

Okolicznością umożliwiającą podejmowanie przez Gminę Biecz działań będących przedmiotem rozpatrywanego zarzutu jest posiadanie przez nią siły rynkowej. Gmina Biecz prowadzi działalność gospodarczą w warunkach odizolowania od potencjalnych konkurentów zarówno barierą kosztów niezbędnych dla uruchomienia działalności w danej dziedzinie, jak i ustanowioną wcześniej strukturą organizacyjną i technologiczną, dysponuje potencjałem niezbędnym do narzucenia swoim odbiorcom postanowień umów.

Gmina Biecz, w świetle wyżej opisanej procedury, jaka poprzedza zawarcie umowy o dostawę wody i odprowadzanie ścieków:

- przygotowuje poprzez Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu jako przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne projekt Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, który następnie rada gminy uchwała. Regulamin jest aktem prawa miejscowego i określa prawa, i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. To uprawnienie Gminy wynika z art. 19 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu*,
- określa każdemu przyszłemu odbiorcy warunki techniczne wykonania przyłącza wodociągowego i/lub kanalizacyjnego,
- wydaje warunki techniczne przyłączenia do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej,
- zawiera umowy o przyłączenie do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej,
- przeprowadza odbiór techniczny wykonanego przyłącza wodociągowego i/lub kanalizacyjnego i włączenia do sieci. Odbiór przyłącza przez Gminę Biecz warunkuje podpisanie umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków.

czyli określa osobom ubiegającym się o przyłączenie warunki przyłączenia nieruchomości do sieci wodociągowej i/lub kanalizacyjnej, w których to warunkach wskazane jest między innymi miejsce i sposób włączenia, parametry techniczne przyłącza.

Tak więc przyszły odbiorca jeżeli chce korzystać z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i/lub zbiorowego odprowadzania ścieków zmuszony jest do przyjęcia warunków podłączenia ustalonych przez Gminę Biecz.

W ustaleniach dotyczących warunków technicznych przyłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej warunki nie są negocjowane.

Gmina Biecz - Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu samodzielnie decyduje - zgodnie z §9, 37 *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków* - o warunkach technicznych przyłączenia.

Wprawdzie, jak wskazała Gmina Biecz, przyszli odbiorcy dobrowolnie przyjmowali warunki techniczne przyłączenia mówiące o konieczności budowy odcinka przewodu od instalacji wewnętrznej w budynku do miejsca włączenia do sieci i wykonania samego włączenia, jednakże jak ustalono w toku postępowania antymonopolowego, przyszłym odbiorcom w przypadku niewyrażenia zgody na budowę jedynie przyłącza w rozumieniu art. 2 pkt 5 i 6 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* odmawiano przyłączenia lub informowano, iż podłączenie nastąpi w nieznanym, odległym terminie.

Tam, gdzie dostawca jednostronnie ustala warunki świadczenia usług, odbiorca w ramach szeroko rozumianej swobody kontraktowania ma prawo przyjąć ofertę bądź jej nie przyjmując.

Mając na względzie to, że analizowanym przedmiotem działalności Gminy Biecz jest dostawa wody i odbiór ścieków - a więc dobra o charakterze powszechnym, niezbędne dla normalnego funkcjonowania każdego gospodarstwa domowego - stwierdzić należy, że dając odbiorcy wybór jedynie pomiędzy przyjęciem warunków technicznych podłączenia i ich nie przyjęciem, narzuca kontrahentowi ich treść.

W powyższych okolicznościach uznać należy zatem, iż warunki przyłączenia stosowane przez Gminę Biecz - mając dodatkowo na uwadze cały wyżej opisany proces podłączania prowadzony przez Gminę Biecz - nie tylko mogą, ale wręcz są jej kontrahentom narzucane.

W przypadku włączenia do sieci, jeżeli przyszły odbiorca nie przyjąłby narzuconych warunków, zostałyby pozbawiony możliwości podłączenia nieruchomości do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w ogóle lub też proces podłączenia w przypadku niewybudowania przez odbiorcę fragmentów sieci i podłączenia byłby znacząco oddalony w czasie.

Stosownie bowiem do art. 6 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest zobowiązane do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomość została podłączona do sieci.

Tak więc w przedmiotowej sprawie należy uznać, iż kwestionowane przez Prezesa UOKiK warunki techniczne przyłączenia określające, jakie odcinki przewodów - uznawane przez Gminę Biecz za przyłącza jak wynika z treści *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków (§10.2 i 41.2)* - winien wybudować na własny koszt przyszły odbiorca zostały narzucone. Narzucony został również obowiązek wykonania na własny koszt przez przyszłego odbiorcę włączenia do sieci (tzw. wcinki), a co za tym idzie pierwsza z przesłanek została wypełniona.

Uciążliwy charakter narzucanych warunków umów przynoszących nieuzasadnione korzyści:

Zgodnie z doktryną „przez uciążliwy warunek należy rozumieć każdy warunek oznaczający dla jednej ze stron umowy ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Ustalenia te powinny być dokonywane według kryteriów obiektywnych.” (Stanisław Gronowski. Ustawa antymonopolowa. Komentarz; C.H. Beck 1996 r., s.135). „Należałoby tutaj, w szczególności rozważyć, czy w hipotetycznej sytuacji istnienia wolnej konkurencji, i tym samym swobody kształtowania przez obie strony treści umowy, przedsiębiorca byłby w stanie wynegocjować kwestionowane postanowienie umowy” (Stanisław Gronowski. Polskie Prawo Antymonopolowe, zarys wykładu; Wydawnictwo Zrzeszenia Prawników Polskich, Warszawa 1998 r., s.146-147) .

Przyjęcie przez stronę warunku niosącego ze sobą ciężar większy niż zwykle wynika z jej słabszej pozycji rynkowej, a co za tym idzie, słabszej siły przetargowej wobec podmiotu posiadającego pozycję dominującą. Okolicznością świadczącą o uciążliwości warunku jest akceptacja przez stronę warunku dla niej mniej korzystnego, niż to jest zwyczajowo przyjęte w podobnych umowach przy jednolitych okolicznościach towarzyszących zawarciu umów. Uciążliwym warunkiem w znaczeniu obiektywnym będą w szczególności warunki przewidujące świadczenia o charakterze nieekwiwalentnym, których w hipotetycznych warunkach istnienia konkurencji Gmina Biecz nie byłaby w stanie wynegocjować.

Przepisy art. 2 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* wprowadzają pojęcia: przyłącza kanalizacyjnego (pkt 5) i wodociągowego (pkt 6), sieci (pkt 7), urządzeń kanalizacyjnych (pkt 14) i wodociągowych (pkt 16). Z kolei art. 15 tej ustawy rozstrzyga kto i na jakich warunkach dokonuje budowy, wyposażenia i utrzymania wymienionych tu przyłączy i urządzeń.

W ocenie Prezesa UOKiK uciążliwym warunkiem umowy w analizowanej sprawie jest zobowiązanie odbiorcy do wykonania na własny koszt części robót niestanowiących - co do zakresu - prac związanych z budową przyłącza wodociągowego lub kanalizacyjnego, o którym mowa w art. 2 pkt 5 i 6 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* tj.:

- fragmentu sieci wodociągowej od granicy nieruchomości do miejsca włączenia do głównej sieci wodociągowej przebiegającej poza granicą nieruchomości gruntowej odbiorcy i włączenia do tej sieci (wcinki),
- fragmentu sieci kanalizacyjnej różnego w zależności od istniejącego rozwiązania technicznego, czyli od pierwszej studzienki, licząc od strony budynku do miejsca włączenia do głównej sieci kanalizacyjnej znajdującej się poza granicą nieruchomości gruntowej odbiorcy - gdy na terenie nieruchomości gruntowej jest studzienka - lub od granicy nieruchomości gruntowej odbiorcy gdy studzienki brak oraz wykonania włączenia do sieci kanalizacyjnej (wcinki).

Wzmocnieniem tej uciążliwości jest fakt nieodpłatnego przejmowania przez Gminę Biecz na swój majątek wyżej wskazanych odcinków przewodów niebędących przyłączami w rozumieniu art. 2 pkt 5 i 6 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu*.

Jak wyjaśniła bowiem Gmina Biecz w pkt 7 pisma z dnia 14 listopada 2011 r. znak RMKEiOŚ 7030.2.2011, przyłączy wodociągowe na odcinku od sieci wodociągowej do zaworu głównego oraz przyłączy kanalizacyjne od sieci do ostatniej studzienki w posesji odbiorcy w chwili podpisania umowy z Zakładem Budżetowym Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu staje się własnością Zakładu. Zakład w związku z powyższym ponosi koszty utrzymania przyłącza, koszty napraw. Nie jest w tym zakresie podpisywana żadna dodatkowa umowa poza umową o przyłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz umową o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.

Ustalając uciążliwość warunków umowy w analizowanej sprawie należy odwołać się do art. 15 ust. 1 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* stanowiącego, że **przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych**, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami jeżeli przyszły odbiorca wybuduje z własnych środków urządzenia wodociągowe i urządzenia kanalizacyjne, może je przekazywać odpłatnie gminie lub przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, na warunkach uzgodnionych w umowie (art. 31 ust. 1 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu*).

Stosownie do Uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r. (sygn. akt III CZP 26/11), podstawę roszczenia o zobowiązanie do odpłatnego przeniesienia własności urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych stanowi - od chwili wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731) –art. 49 § 2 k.c.

Tak więc - bez względu na obowiązujący w danym okresie przepis stanowiący podstawę roszczenia - jeżeli przyszły odbiorca wybuduje z własnych środków urządzenia wodociągowe i/lub urządzenia kanalizacyjne, czyli w analizowanym przypadku odcinki przewodów nie

będące przyłączami w rozumieniu art. 2 pkt 5 i 6 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* może je przekazywać odpłatnie gminie lub przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu.

W analizowanej sprawie jednakże należy zwrócić uwagę, że sieć na terenach gdzie włączali się przyszli odbiorcy istniała, a więc nie zachodzą wątpliwości, co do obowiązków Gminy Biecz wynikających z art. 15 ust. 1 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* w zakresie finansowania budowy urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych – fragmentu sieci wodociągowej od granicy nieruchomości do miejsca włączenia i fragmentu sieci kanalizacyjnej od studzienki lub od granicy nieruchomości do miejsca włączenia oraz w każdym z przypadków samego włączenia. Skoro sieć istniała obszar był już ujęty przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ustalając obowiązki stron umowy świadczenia usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, na etapie przed rozpoczęciem ich świadczenia, należy na wstępie – mając na uwadze treść art. 15 ust. 1 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* – odwołać się do art. 2 pkt 5,6 i 7 ww. *ustawy*, w których zdefiniowane zostały niezbędne do analizy sprawy pojęcia, tj. :

- przyłączy kanalizacyjne to odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej;
- przyłączy wodociągowe to odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym;
- sieć to przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub którymi odprowadzane są ścieki, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego.

Należy dodatkowo podnieść, że definicje przyłączy muszą być nie tylko zgodne z wyżej przywołanymi przepisami, ale również regulacjami prawa cywilnego stanowiącymi, że właściciel nieruchomości może posiadać przewody, które są trwale złączone z nieruchomością, jedynie w takiej części, w jakiej ta rzecz usytuowana została w granicach jego nieruchomości.

Mając na uwadze wyżej przywołane przepisy – w ocenie Prezesa UOKiK - w celu przyłączenia nieruchomości do sieci wodociągowo - kanalizacyjnej , przyszły odbiorca usług zobowiązany jest do wykonania na własny koszt tylko takiego zakresu prac, które zlokalizowane są na obszarze jego nieruchomości, a w przypadku istnienia studzienki kanalizacyjnej na terenie jego nieruchomości do tej studzienki. Wszelkie inne roboty budowlane, takie jak wykonanie wykopów przez drogę, wykonanie wykopów celem ułożenia rury kanalizacyjnej lub wodociągowej przez drogę wykonanie projektów powykonawczych, włączenia do sieci należą do zakresu prac, których koszt winna ponosić w analizowanej sprawie Gmina Biecz. Koszty związane z wykonaniem tych prac zaliczane są bowiem do kosztów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, stanowiących podstawę do określenia taryf.

Odnosząc się do nałożonego przez Gminę Biecz obowiązku wykonania przez przyszłego odbiorcę na własny koszt włączenia do sieci (wcinki) należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z przepisami *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* i prawa cywilnego obowiązek ten nie spoczywa na odbiorcy. W przypadku sieci przebiegających poza nieruchomością odbiorcy wykonanie

włączenia stanowi pracę poza granicą nieruchomości, a więc nie należącą – zgodnie z przepisami prawa - do obowiązków odbiorcy.

Ponadto, zgodnie z wyżej przywołanymi przepisami włączenie (wcinka) ze względu na fakt, że wykonywana jest na sieci jest fragmentem sieci należącej do przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego i w związku z powyższym to przedsiębiorstwo, jako użytkujący sieć i czerpiący z tego tytułu korzyści winno na swój koszt dokonywać włączenia.

Nie jest nadto możliwe uzyskanie przez odbiorcę (inwestora) własności wcinka, ponieważ włączenie jest realizowane każdorazowo na sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej, będącej - co nie ulega wątpliwości – własnością Gminy. Skoro tak, w momencie jego wykonania powstawał efekt w postaci pojawienia się na sieci wcinka, będącej częścią składową sieci – w rozumieniu art. 47 k.c.

Należy w analizie dodatkowo zwrócić uwagę na treść art. 15 ust. 4 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu*, który to wskazuje, że to na przedsiębiorstwie wodociągowo-kanalizacyjnym spoczywa obowiązek przyłączenia do sieci nieruchomości osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci.

Nie bez znaczenia do oceny przedmiotowej sprawy jest fakt, że gdyby przyłącza przebiegały poza granicą nieruchomości gruntowej odbiorcy nie posiadałby on uprawnień do działania na terenie cudzej nieruchomości w przypadku awarii przyłączy, które to uprawnienia posiada ustawowo zagwarantowane przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne.

Zgodnie bowiem z art. 7 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* osoby reprezentujące przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia, mają prawo wstępu na teren nieruchomości lub do obiektu budowlanego należących do osób, o których mowa w art. 6 ust. 2 i 4-7, w celu:

- 1) zainstalowania lub demontażu wodomierza głównego;
- 2) przeprowadzenia kontroli urządzenia pomiarowego, wodomierza głównego lub wodomierzy zainstalowanych przy punktach czerpalnych i dokonania odczytu ich wskazań oraz dokonania badań i pomiarów;
- 3) przeprowadzenia przeglądów i napraw urządzeń posiadanych przez to przedsiębiorstwo;
- 4) sprawdzenia ilości i jakości ścieków wprowadzanych do sieci;
- 5) odcięcia przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego lub założenia plomb na zamkniętych zaworach odcinających dostarczanie wody do lokalu;
- 6) usunięcia awarii przyłącza wodociągowego lub przyłącza kanalizacyjnego, jeżeli umowa, o której mowa w art. 6 ust. 1, tak stanowi.

Zastosowanie znajduje w przedmiotowej sprawie również art. 49 § 1 K.c. stanowiący, że urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne nie należą do części składowych nieruchomości, jeżeli wchodzi w skład przedsiębiorstwa.

Należy zwrócić uwagę, iż Gmina Biecz zdając sobie sprawę z braku uprawnień odbiorcy, co do działania poza granicą jego nieruchomości gruntowej - jak wyjaśniła w pkt 7 pisma z dnia 14 listopada 2011 r. znak RMKEiOŚ 7030.2.2011 – nieodpłatnie przejmując na swój majątek część przewodów wraz z włączeniem wybudowanych przez przyszłego odbiorcę na własny

koszt. W ww. piśmie Gmina wskazała, że przejmuje przyłącze wodociągowe na odcinku od sieci wodociągowej do zaworu głównego oraz przyłącze kanalizacyjne od sieci do ostatniej studzienki w posesji odbiorcy z chwilą podpisania przez odbiorcę umowy z Zakładem Budżetowym Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu. Części te stają się własnością Zakładu. Zakład w związku z powyższym ponosi koszty utrzymania fragmentów przyjętych na własność. Nie jest w tym zakresie podpisywana żadna dodatkowa umowa poza umową o przyłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz umową o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.

Nie można w tym przypadku mówić, iż wyżej omówione warunki umów są dla odbiorcy mniej uciążliwe. Należy zastanowić się, czy nawet nie bardziej.

Zgodnie bowiem z art. 15 ust. 2 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* na przyszłym odbiorcy ciąży jedynie obowiązek realizacji na własny koszt budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego.

Tak więc zgodnie z powołanymi wcześniej przepisami odbiorca winien jedynie wybudować na własny koszt przyłącza w rozumieniu art. 2 pkt 5 i 6 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu*, czyli odcinki w przypadku przyłączy wodociągowego od instalacji wewnętrznej w budynku do granicy nieruchomości, a przypadku przyłączy kanalizacyjnego od instalacji wewnętrznej w budynku do pierwszej studzienki licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości i utrzymywać je.

W przypadku terenu Miasta i Gminy Biecz nie dość, że przyszły odbiorca buduje na własny koszt odcinki nie będące przyłączami, których zgodnie z przepisami i tak nie musiałby utrzymywać w należytych stanie (usuwać awarii na nich), i wykonuje na własny koszt włączenia do sieci to dodatkowo musi przekazać tę część inwestycji nieodpłatnie Gminie Biecz. Nie stanowi rekompensaty – w ocenie Prezesa UOKiK – utrzymanie tej części przez Gminę. Zgodnie bowiem z wyżej cytowanymi przepisami art. 31 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* i art. 49§ 2 *k.c.* Gmina Biecz winna odpłatnie przejąć te fragmenty sieci od przyszłego odbiorcy, a ich utrzymanie i tak należy do obowiązków Gminy.

Tak więc, Gmina Biecz mimo, iż posiadała świadomość braku po stronie odbiorcy uprawnień odbiorcy co do działania poza granicą jego nieruchomości gruntowej, jako przyłącza traktowała odcinki różniące się od definicji przyłączy zawartych w art. 2 pkt 5 i 6 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu*, co wynika z treści *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków*. Ponadto uznawała włączenia jako integralną część przyłączy wskazując w pkt 3 pisma z dnia 18 lipca 2011 r. RMKEiOŚ.7030.2.2011, iż włączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wykonuje dowolny przedsiębiorca na zlecenie nowego odbiorcy – przedsiębiorca wykonujący przyłącze.

Potwierdzenie tego faktu znajduje się również w § 10.2 *Regulaminu* – uruchomienie przyłączy wodociągowego następuje poprzez otwarcie zasuwy. Zasuwa znajduje się na sieci i jest to właśnie włączenie do sieci.

Natomiast zgodnie z § 41.2 *Regulaminu* realizacja prac związanych z wykonaniem nowego przyłączy kanalizacyjnego odbywa się na koszt dostawcy ścieków w oparciu o wydane warunki techniczne po uzyskaniu ewentualnej zgody zarządcy drogi na zajęcie pasa drogowego. Obowiązek nałożony na przyszłego odbiorcę uzyskanie zgody zarządcy drogi wskazuje bezspornie na fakt, iż przyłączem dla Gminy Biecz był odcinek poza granicą nieruchomości gruntowej odbiorcy – odcinek przebiegający pod drogą miejską, gminną, wojewódzką, krajową.

Na potwierdzenie faktu, iż Gmina Biecz za przyłącze traktowała inne odcinki przewodów niż wynika to z definicji zawartej w art. 2 pkt 5 i 6 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* należy zacytować również wyjaśnienia Gminy zawarte w pkt 12 i 14 pisma z dnia 18 lipca 2011 r. znak RMKEiOŚ.7030.2.2011 „*przyszły odbiorca usługi odbioru ścieków, chcący przyłączyć*

się do sieci kanalizacyjnej, na własny koszt **musi wykonać przyłączy** od wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej do sieci kanalizacyjnej znajdującej się w granicy nieruchomości lub poza jej granicą w zależności od indywidualnej sytuacji. Wykonuje to według wydanych warunków przyłączenia.” (wytłuszczenie UOKiK).

„przyszły odbiorca usług dostawy wody, chcący przyłączyć się do sieci wodociągowej, na własny koszt **musi wykonać przyłączy** od wewnętrznej sieci wodociągowej do sieci wodociągowej znajdującej się w granicy nieruchomości lub poza jej granicą w zależności od indywidualnej sytuacji. Wykonuje to według wydanych warunków przyłączenia” (wytłuszczenie UOKiK).

Reasumując - w ocenie Prezesa UOKiK - założenie zgodnie z którym ubiegający się o przyłączenie musi wykonywać włączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, i odcinek przewodu od granicy nieruchomości gruntowej do miejsca włączenia lub od studzienki kanalizacyjnej do miejsca włączenia na własny koszt, jako fragment przyłącza nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawnych.

Uzasadnienia w aktualnie obowiązujących przepisach prawnych nie znajduje również nieodpłatne przejmowanie przez Gminę Biecz fragmentów przewodów nie będących przyłączami w rozumieniu art. 2 pkt 5 i 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu i włączeń do sieci (wcinek).

Ustawodawca wyraźnie wyznaczył granicę pomiędzy przyłączem, a siecią.

Sprawę długości przyłącza kanalizacyjnego w przypadku dłuższego z przyłączy, tj. przy braku studzienki kanalizacyjnej na terenie nieruchomości, rozstrzygnął Sąd Najwyższy w dniu 13 września 2007 r. (sygn. akt III CZP 79/07) podejmując uchwałę następującej treści „Wybudowany z własnych środków przez odbiorcę usług zbiorowego odprowadzania ścieków odcinek przewodu kanalizacyjnego łączący wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości tego odbiorcy z istniejącą siecią kanalizacyjną stanowi w części leżącej poza granicą jego nieruchomości gruntowej urządzenie kanalizacyjne, o jakim mowa w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu” Sąd Najwyższy w uzasadnieniu stwierdził dodatkowo „znowelizowane brzmienie art. 2 ust. 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu stanowi zatem niewątpliwie wyraz woli ustawodawcy, który przez zmienioną definicję przyłącza dążył do ograniczenia kosztów przyłączenia ponoszonych przez podmioty przyłączane. Skłania to do interpretacji, zgodnie z którą – w razie braku studzienki – przyłączem kanalizacyjnym w rozumieniu art. 2 ust. 5 jest odcinek przewodu między granicą nieruchomości gruntowej a budynkiem podmiotu przyłączanego”.

Analizując od strony ekonomicznej problem przyłączy należy zwrócić uwagę iż przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu i rozporządzenia taryfowego pozwalają przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu na zaliczenie kosztów inwestycji rozwojowej, tj. rozbudowę sieci w celu podłączenia nowych odbiorców, jeżeli została ona ujęta w planie wieloletnim, a następnie planie stanowiącym załącznik do wniosku o zatwierdzenie taryf do niezbędnych przychodów.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że jeżeli koszty budowy odcinka sieci wodociągowej od granicy nieruchomości do miejsca wykonania włączenia i odcinka sieci kanalizacyjnej od studzienki kanalizacyjnej do miejsca włączenia oraz samego włączenia ponosi przyszły odbiorca jednorazowo z chwilą podłączenia do sieci to warunek jego przyłączenia do sieci w tym zakresie jest dla niego uciążliwy ponieważ jest mniej korzystny niż określony w przepisach.

Przyszły odbiorca ponosi bowiem samodzielnie, jednorazowo koszt, który winien stanowić podstawę ustalania niezbędnych przychodów, który w rzeczywistości powinien ponieść tylko

w takiej części jaka przypada na niego w związku z ilością pobranej wody i odprowadzanych ścieków.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że cytowane przepisy *rozporządzenia taryfowego* wskazują, iż (§ 7 ust. 5) uwzględnienie w niezbędnych przychodach i taryfowych cenach i stawkach opłat kosztów inwestycji, **powinno być dokonywane stopniowo i rozłożone w czasie**.

A zatem również z tego powodu koszt inwestycji nie będącej przyłączem byłby mniej uciążliwy.

Ponieważ oceniane w tym miejscu relacje mają charakter stosunków umownych, czyli takich w których zakres praw i obowiązków jest z góry ograniczony, nadmierne uprawnienia i korzyści jednej ze stron wiążą się zawsze z odpowiadającymi im uciążliwościami nakładanymi na drugą. W niniejszym przypadku uciążliwości odbiorców (kontrahentów Gminy Biecz) sprowadzają się do:

- obowiązku ponoszenia nakładów na budowę części przewodów, których kosztów odbiorcy nie powinni ponosić w świetle przepisów *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* i przepisów *k.c.*,
- konieczności inwestowania w majątek Gminy, jakim są przewody poza granicami nieruchomości gruntowej odbiorcy i włączenia,
- konieczności uzyskiwania zezwoleń i ponoszenia kosztów na prowadzenie przewodów pod drogami i zgód sąsiadów na poprowadzenie przewodów przez ich nieruchomości,
- konieczność przekazania nieodpłatnie Gminie Biecz części przewodów i włączeń wybudowanych na własny koszt.

Wskazane uciążliwe warunki umów przynoszą Gminie Biecz nieuzasadnione korzyści, w związku z :

- zobowiązaniem przyszłych odbiorców do wykonania na własny koszt części robót nie stanowiących prac związanych z budową przyłączy,
- powiększeniem majątku Gminy poprzez nieodpłatnie przejęte fragmentów sieci pamiętając, że Gmina budując je z własnych środków również musiałaby je utrzymywać,
- pozyskaniem w krótkim czasie i bez konieczności ponoszenia dodatkowych nakładów inwestycyjnych nowych kontrahentów, a co za tym idzie zysków ze świadczonych im usług.

Wyżej zaprezentowane stanowisko Prezesa UOKiK odnośnie narzucania uciążliwych warunków umów przynoszących narzucającemu nieuzasadnione korzyści znalazło potwierdzenie w wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 15 stycznia 2009 r. (sygn. akt XVII AmA 76/08). W uzasadnieniu wyroku Sąd stwierdził, że z przepisów art. 2 pkt 5 i 6 i art. 15 ust. 2 *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* jednoznacznie wynikają obowiązki każdej ze stron umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków w zakresie budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, i przyłączy do nich. Zachowanie odbiegające od działań wynikających z przepisów prawa „*powoduje, że takie rozwiązanie jest korzystne wyłącznie dla powoda a tym samym, że zachwiana została równowaga stron. Uciążliwość odbiorców usług polegała na obowiązku ponoszenia nakładów na budowę, których nie powinni byli oni ponosić. Sąd stanął na stanowisku, że powód narzuca uciążliwe warunki umów o przyłączenie do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przynoszących*

mu nieuzasadnione korzyści w związku ze zobowiązaniem odbiorców do wykonania na własny koszt części robót nie stanowiących prac związanych z budową przyłączy. ”

Identyczne stanowisko odnośnie przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych zaprezentował SOKiK w wyroku z dnia 29 czerwca 2009 r. sygn. akt XVII AmA 29/09.

Ponadto należy w tym miejscu zwrócić uwagę na stanowisko Ministerstwa Budownictwa Departamentu Polityki Miejskiej i Rewitalizacji z dnia 8 marca 2007 r. (znak:BR1m-053-22/07/359) „*W aktualnym stanie prawnym jedynie koszty budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierz głównego urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci – art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.*

W ustawie tej przyłącza zdefiniowane zostały następująco:

- *przyłącze wodociągowe (art. 2 pkt 6) – jako odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym.*
- *przyłącze kanalizacyjne (art. 2 pkt 5) – jako odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku - do granicy nieruchomości gruntowej.*

Jednocześnie definicje przyłączy muszą być zgodne z regulacjami prawa cywilnego – właściciel nieruchomości może posiadać przewody, które są trwale złączone z nieruchomością, jedynie w takiej części, w jakiej ta rzecz usytuowana została w granicach jego nieruchomości. Przyłączem jest więc przewód położony w obrębie nieruchomości, przewody poza nieruchomością należą do sieci.

W związku z powyższymi przepisami, w celu przyłączenia budowanego domu do sieci wod.-kan., przyszły odbiorca usług zobowiązany jest do wykonania tylko takiego zakresu prac, które zlokalizowane są na obszarze jego nieruchomości. Wszelkie inne roboty budowlane, takie jak ” wcięcie ” do głównej rury wodociągowej zlokalizowanej po przeciwnej stronie ulicy, wykonanie wykopów przez drogę, ułożenie rury wodoc. i osłonowej, wykonanie wpięcia do głównego kolektora ściekowego po przeciwnej stronie ulicy, wykonanie wykopów celem ułożenia rury kanalizacyjnej przez drogę oraz opłacenie nadzoru branżowego realizowanego przez przedsiębiorstwo i wykonanie projektów powykonawczych, należą do zakresu przedsiębiorstwa wod.-kan. Koszty związane z wykonaniem tych prac zaliczane są bowiem do kosztów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, stanowiących podstawę do określenia taryf”

Nie bez znaczenia dla oceny sprawy jest też stanowisko Zastępcy Dyrektora Departamentu Mieszkalnictwa Ministerstwa Infrastruktury zaprezentowane w czasie prac sejmowej Komisji Infrastruktury (Biuletyn nr 4247/IV).

Zgodnie z tym stanowiskiem, definicje przyłączy „muszą być interpretowane spójnie z przepisami art. 47 i 49 Kodeksu cywilnego. Przedłożyłam również członkom Komisji pismo z Ministerstwa Pracy i Gospodarki skierowane do wszystkich urzędów marszałkowskich w sprawie wykorzystania funduszy europejskich przeznaczonych na rozwój regionalny. W nich także jest przedstawiona opinia, iż przyłączem jest ten odcinek przewodu, który leży pod gruntem właściciela nieruchomości. Proszę także wziąć pod uwagę brzmienie art. 5 ust. 2 ustawy matki, gdzie jest powiedziane, że odbiorca usług odpowiada wyłącznie za posiadane przez niego odcinki przyłączy (zgodnie z ustawą o zbiorowy zaopatrzeniu – przyp. UOKiK). Jeślibyśmy przyjęli interpretację, że odcinkiem przyłącza jest również ta część przewodu,

która leży pod gruntem nienależącym do odbiorcy usług, to za tę część przewodu nikt by nie odpowiadał, ponieważ byłby w posiadaniu innych osób fizycznych bądź prawnych”.

Na zakończenie należy wskazać – mając na uwadze stanowisko Gminy Biecz, iż analizowana praktyka miała charakter sporadyczny – że w uzasadnieniu do wyroku z dnia 23 czerwca 2005 r. (sygn. akt Ama 44/04) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, odnosząc się bezpośrednio do treści art. 1 ust. 2 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* podkreślił, iż ustawa ta reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję nie tylko wtedy, gdy praktyki te faktycznie wywołują skutki, ale także wówczas, gdy skutki takie mogą wywołać.

Nie jest tym samym konieczne wystąpienie skutku praktyki. Wystarczającą przesłanką jest już samo zagrożenie wystąpienia skutku w postaci dowolnej formy eksploatacji pozycji rynkowej.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, że narzucenie przyszłym odbiorcom usług zbiorowego zaopatrzenia wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków przez Gminę Biecz warunków przyłączenia do sieci w postaci wykonania na koszt odbiorcy fragmentu sieci wodociągowej od granicy nieruchomości do miejsca podłączenia oraz fragmentu sieci kanalizacyjnej od pierwszej studzienki licząc od strony budynku do miejsca włączenia lub od granicy nieruchomości do miejsca włączenia oraz samego włączenia do każdej z tych sieci poprzez traktowanie ich jako fragmentów przyłączy, tj. niezgodnie z przepisami *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu* narusza zakaz, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Nie można – w ocenie Prezesa UOKiK – uznać, iż przyszli odbiorcy dobrowolnie przyjmowali na siebie obowiązek budowy fragmentów sieci i włączeń. Posiadali oni bowiem jedynie wybór pomiędzy nie podłączeniem do sieci, a podłączeniem do niej w związku z wykonaniem na własny koszt fragmentów sieci i włączeń, a następnie nieodpłatnym przekazaniem ich Gminie Biecz.

Zgodnie z doktryną i orzecznictwem taki wybór zwłaszcza w przypadku dóbr o charakterze powszechnym stanowi narzucanie warunków umów.

Prezes UOKiK zwrócił ponadto uwagę na niespójność wyjaśnień Gminy Biecz, przepisów aktów prawa miejscowego i wyjaśnień odbiorców, co do zasad budowy fragmentów sieci i włączeń.

Na wstępie należy zwrócić uwagę, iż Gmina Biecz w swojej pierwszej odpowiedzi (w toku postępowania wyjaśniającego zaprezentowała w pkt 12 i 14 pisma z dnia 18 lipca 2011 r. znak RMKEiOŚ.7030.2.2011 stanowisko, iż „przyszły odbiorca usługi odbioru ścieków, chcący przyłączyć się do sieci kanalizacyjnej, na własny koszt **musi wykonać przyłączy od wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej do sieci kanalizacyjnej znajdującej się w granicy nieruchomości lub poza jej granicą w zależności od indywidualnej sytuacji. Wykonuje to według wydanych warunków przyłączenia.**” (wytłuszczenie UOKiK).

„przyszły odbiorca usług dostawy wody, chcący przyłączyć się do sieci wodociągowej, na własny koszt **musi wykonać przyłączy od wewnętrznej sieci wodociągowej do sieci wodociągowej znajdującej się w granicy nieruchomości lub poza jej granicą w zależności od indywidualnej sytuacji Wykonuje to według wydanych warunków przyłączenia**” (wytłuszczenie UOKiK).

Dopiero po wszczęciu postępowania antymonopolowego w wyjaśnieniach Dyrektora Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Bieczu (pismo z dnia 19 marca 2012 r. nr 31/3/2012- załącznik do pisma Gminy z dnia 22 marca 2012 r. znak RM RMKEIOŚ.7030.2.2.2011) znalazło się sformułowanie, że przyszły odbiorca wyrażał zgodę na budowę odcinka sieci.

Oświadczenia dotyczące dobrowolności wykonywania fragmentów sieci i to tylko 5 odbiorców zostały złożone w kwietniu 2012 r., a wydawanie im warunków podłączenia miało miejsce w latach 2009 – 2012.

Ponadto ani w pismach Gminy, ani odbiorców nie ma mowy o samych włączeniach i dobrowolności ich wykonania. Gmina uznawała bowiem, jak wynika z zaprezentowanego stanowiska (pkt 3 pism z dnia 9 września 2011 r. pismo znak RMKEIOŚ.7030.2.2011) włączenie za cześć przyłącza.

Dodatkowo odbiorcy, którzy w znaczącej części są konsumentami, a więc osobami, którymi zgodnie z przepisami art. 24 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* należy się rzetelna, prawdziwa i pełna informacja, nie posiadali wiedzy, że mogą wystąpić o zwrot poniesionych nakładów na budowę fragmentów sieci i włączeń.

Byli przekonani że przejęci przez Gminę nadzoru nad wybudowanymi przez nich fragmentami sieci (w ich opinii przyłączami) fragmentami sieci i zdjęcie z nich tego obowiązku to działanie Gminy mające na celu odciążenie odbiorców ze spoczywających na nich obowiązków.

Ponieważ nie była zawierana przez Gminę dodatkowa umowa dotycząca nieodpłatnego przejęcia na własność przez nią fragmentów sieci i włączeń wybudowanych na własny koszt przez odbiorców nie byli oni świadomi dokonania takiej darowizny.

Niektórzy z nich mówili wręcz o przejęciu jedynie przez Gminę Biecz w administrowanie tych części.

Ponadto zapisy *Regulaminu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków* są – jak wyżej wskazano w decyzji – sprzeczne z wyjaśnieniami Gminy, co do definicji przyłączy i tego czym jest włączenie (wcinka).

W związku z powyższym orzeczono, jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Ad II sentencji decyzji

Kara za naruszenie przepisów ustawy antymonopolowej

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 1 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 9 tej ustawy. Nakładanie kar w trybie ww. przepisu następuje w ramach uznania administracyjnego (fakultatywnie), co oznacza, że zarówno o fakcie jej nałożenia, jak i o jej wysokości decyduje w konkretnej sprawie Prezes Urzędu. Działanie w ramach uznania administracyjnego nie jest jednak równoznaczne z dowolnością. W tym zakresie Prezes UOKiK kieruje się zasadą równości i proporcjonalności. Rozważając kwestię nałożenia kary Prezes Urzędu musi wziąć pod uwagę, czy w danych okolicznościach sprawy konieczne albo celowe jest jej nałożenie, a jeżeli tak, to w jakiej wysokości kara spełni założone funkcje. Przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 106-108 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, Prezes UOKiK powinien wziąć pod uwagę w szczególności okres, stopień oraz okoliczność

uprzedniego naruszenia przepisów ustawy (art. 111 ww. ustawy). W orzecznictwie antymonopolowym wskazuje się, że w przypadku kar za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję przesłankami, które należy brać pod uwagę, są: potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, skutki praktyki dla konkurencji lub kontrahentów, dopuszczalny poziom kary wynikający z przepisów ustawy oraz cele jakie kara ma osiągnąć (patrz: np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2000 r., sygn. akt I CKN 793/98).

W punkcie I sentencji niniejszej decyzji uznano działanie Gminy Biecz za praktykę ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*. Zakaz ten ma charakter bezwzględny, zatem nie istnieją przesłanki natury prawnej, które umożliwiały zalegalizowanie takiej praktyki. Spełniona jest więc podstawowa przesłanka warunkująca nałożenie kary pieniężnej. Prezes UOKiK uznał więc za uzasadnione w niniejszej sprawie, nałożenie na przedsiębiorcę kary pieniężnej, w wysokości 3 012 zł (trzy tysiące dwanaście złotych), płatnej do budżetu państwa, co stanowi 0,14 % przychodu będącego podstawą obliczania kary i 1,4 % kary, jaka mogłaby być w tym przypadku nałożona.

Jako podstawę obliczenia kary - ze względu na fakt, iż w niniejszym postępowaniu stwierdzono naruszenie przepisów ustawy przez Gminę - przyjęto dochód osiągnięty przez Gminę z tytułu wpływów ze źródeł dochodów, określonych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz.U. 2008 r. Nr 88 poz. 539 ze zm.), z wyłączeniem pkt 1 i 2, tj. wpływów z podatków i opłat, a więc nie związanych z działalnością Gminy jako przedsiębiorcy.

W roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, tj. w 2011, dochód Gminy Biecz wyniósł 2 106 033 zł.

W przypadku ustalania kwoty bazowej Prezes UOKiK ustalił wyjściowy odsetek wyżej określonego przychodu w celu dokonania dalszych przeliczeń.

W tym celu pierwszej kolejności dokonano kwalifikacji czynu, pod kątem szkodliwości danego naruszenia, do jednej z trzech kategorii naruszeń: bardzo poważnych, poważnych lub pozostałych.

Prezes UOKiK zaliczył przedmiotową praktykę do pozostałych naruszeń prawa antymonopolowego. Zobowiązując odbiorców usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków do budowy fragmentu sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz włączeń, Gmina Biecz dawała równocześnie odbiorcom możliwość wcześniejszego korzystania z usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Oceniając wagę naruszenia należy wziąć pod uwagę, iż do naruszenia dochodziło na etapie występowania o wydanie warunków przyłączenia do sieci. Odbiorca usług nieprzyjmujący warunków przyłączenia do sieci wydawanych przez Gminę Biecz, a co za tym idzie nie budujący z własnych środków fragmentów sieci wodociągowej i kanalizacyjnej i włączeń został pozbawiony możliwości korzystania z usługi o charakterze powszechnym.

Podejmując decyzję o nałożeniu kary pieniężnej Prezes UOKiK wziął pod uwagę, iż w efekcie nadużywania przez Gminę Biecz pozycji dominującej doszło do nałożenia na kontrahentów w tym konsumentów obciążeń większych niż w przypadku kiedy istniałaby konkurencja na rynku właściwym.

Nałożenie kary należy zatem traktować jako podkreślenie naganności działań podmiotu dominującego (Gminy Biecz), które to działania zakłóciły równowagę praw i obowiązków kontrahentów.

Kierując się naturą przedmiotowego naruszenia Prezes UOKiK ustalił kwotę wyjściową kary, w wysokości 3 159 zł, co stanowi 0,15 % przychodu.

W następnej kolejności rozważono czynniki dotyczące specyfiki rynku właściwego i działalności przedsiębiorcy.

W szczególności wzięto pod uwagę skutki praktyki, w postaci wystąpienia szkody po stronie uczestników rynku, dotkniętych praktykami Gminy Biecz oraz korzyści majątkowe po stronie Gminy w postaci przejmowanego majątku. Z tego tytułu kara została podniesiona o 10%, tj. do kwoty 3 475 zł

Obliczając wysokość kary Prezes Urzędu uznał stosowaną praktykę za długotrwałą (trwającą od dnia wejścia w życie *ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu*, czyli od stycznia 2002 r., przy czym zwrócił uwagę, iż ostateczna zmiana przepisów w zakresie przyłączy miała miejsce w roku 2006), a tym samym podwyższył karę o 30%, tj. do kwoty 4 517 zł.

Ważąc wysokość nałożonej kary pieniężnej Prezes UOKiK poddał analizie również okoliczności obciążające i łagodzące, stanowiące ocenę podmiotowej strony czynu przedsiębiorcy. Uwzględnienie okoliczności łagodzących i obciążających ma na celu modyfikację kary tak, by brała ona pod uwagę również kwestie związane ze stosunkiem przedsiębiorcy do naruszenia, jak również roli, jaką w nim odgrywał.

Wzięto pod uwagę w tej analizie takie kwestie, jak: rolę przedsiębiorcy w naruszeniu, czy nastąpiło dobrowolne usunięcie skutków naruszenia, czy zaniechano stosowania praktyki i czy miało miejsce wcześniej naruszenie przez przedsiębiorcę przepisów *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Uwzględniając powyższe wysokość kary pozostawiono na niezmiennym poziomie 4 517 zł.

Za miarkowaniem wysokości kary dla Gminy Biecz przemawia fakt, iż Gmina jest wspólnotą samorządową, co oznacza, że kara pieniężna będzie stanowić dolegliwość również dla jej mieszkańców, w tym także tych, którzy zostali poszkodowani stwierdzanymi w niniejszej decyzji praktykami ograniczającymi konkurencję.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności, Prezes UOKiK uznał, że waga stwierdzonego niniejszą decyzją naruszenia *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* oraz wskazane wyżej okoliczności obciążające, przesadzają o zasadności nałożenia na Gminę Biecz kary pieniężnej, w ostatecznej wysokości 4 517 zł.

W ocenie Prezesa Urzędu wymierzona kara jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów* oraz współmierna do możliwości finansowych Gminy Biecz. Nadmienić należy, że kary pieniężne stosowane są w sytuacjach, gdy zachowanie przedsiębiorcy nie tylko jest bezprawne, ale można także sprawcy przypisać winę w znaczeniu subiektywnym. Analizując kwestię winy należy stwierdzić, iż Gmina Biecz, jako podmiot o wieloletnim doświadczeniu, powinna zdawać sobie sprawę, iż podejmowanymi decyzjami nie może nadużywać posiadanej pozycji dominującej. Kara pieniężna nałożona w powyższej wysokości pełni funkcję represyjną za naruszenie przepisów ww. ustawy, gdyż podkreśla naganność zachowania Gminy Biecz, która dopuściła się stosowania praktyk ograniczających konkurencję. Jednocześnie nałożona kara pełni funkcję prewencyjną, gdyż zapobiega stosowaniu w przyszłości sprzecznych z interesem publicznym praktyk ograniczających konkurencję.

Wymierzona kara pieniężna jest adekwatna do stopnia zawinienia przez Gminę Biecz, zaś jej wysokość na tyle dla niej dolegliwa, iż skutecznie zapobiegnie naruszeniom ustawy przez ten podmiot w przyszłości. Spełnia ona również rolę prewencyjną, zniechęcającą do naruszania prawa przez Gminę Biecz.

Ad III sentencji decyzji

Koszty postępowania

Zgodnie z art.80 *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

W myśl art. 77 *ww. ustawy*, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia jest zobowiązany ponieść koszty postępowania.

Przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes Urzędu w pkt II sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów *ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów*.

Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z wysyłką korespondencji, które wynoszą **84,00 zł** (słownie: osiemdziesiąt cztery złote).

Mając powyższe na uwadze organ antymonopolowy orzekł, jak w punkcie III sentencji.

Pouczenia:

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów kary pieniężne orzeczone w pkt III decyzji należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Warszawa: **NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000**.

Koszty niniejszego postępowania określone w pkt IV przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w **NBP O/O Warszawa Nr 51101010100078782231000000**.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – **od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie** do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury UOKiK w Krakowie 31 - 011 Kraków, Plac Szczepański 5.

Na postanowienie rozstrzygające o kosztach zawarte w punkcie III sentencji niniejszej decyzji, na podstawie art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 2 K.p.c. **przysługuje zażalenie** do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury UOKiK w Krakowie 31 - 011 Kraków, Plac Szczepański 5 w terminie tygodnia od dnia doręczenia, **w przypadku zaskarżenia jedynie rozstrzygnięcia o kosztach.**

z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Otrzymują:

1. Gmina Biecz
Urząd Miasta i Gminy Biecz
ul. Rynek 1
38-340Biecz

2. a/a RKR